

ในรอบ 10 วันมีประวัติเดินทางไปยังพื้นที่เฝ้าระวังพิเศษ 7 แห่ง (ปักกิ่ง กวางตุ้ง ไต้หวัน ฮองกง สิงคโปร์ แวนคูเวอร์ โตรอนโต) และเป็นการป่วยเป็นกลุ่มก้อน (มีผู้ป่วยรายอื่นในหมู่บ้านเดียวกันหรือที่ทำงานเดียวกันอย่างน้อย 1 คนในรอบ 10 วันที่ผ่านมา) หากพบผู้ป่วยดังกล่าว ให้ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ หาสาเหตุก่อโรค และดำเนินการสอบสวนโรค เพื่อให้ทราบแน่ชัด ตามแนวทางที่กระทรวงสาธารณสุขได้แจ้งเวียนให้ทราบแล้ว

เอกสารอ้างอิง

1. WHO. China and WHO confirm SARS case in Guangdong province. [cited 2004 Jan 5]. Available from: URL: http://www.wpro.who.int/sars/docs/pressreleases/pr_04012004.asp.

2. สำนักโรคติดต่อวิทยา. ผู้ป่วยน่าจะเป็น SARS รายใหม่ที่สิงคโปร์. รายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ 2546; 34: 675-7.

3. สำนักโรคติดต่อวิทยา. ผู้ป่วยติดเชื้อ SARS จากห้องปฏิบัติการในไต้หวัน. รายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ 2546; 34:943-4.

สรุปความและให้ข้อคิดเห็นโดย นายแพทย์คำนวณ อึ้งชูศักดิ์ สำนักโรคติดต่อวิทยา

การไม่ใช้หมวกนิรภัยในผู้ใช้รถจักรยานยนต์ ที่บาดเจ็บรุนแรง จากอุบัติเหตุขนส่ง 6 เดือนแรก พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546

สำนักโรคติดต่อวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้วิเคราะห์สถานการณ์การไม่ใช้หมวกนิรภัยในผู้ใช้รถจักรยานยนต์ และการดื่มแอลกอฮอล์ ก่อนขับขี่ยานพาหนะทุกประเภทที่บาดเจ็บรุนแรง (เสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล, เสียชีวิตที่ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน และรับไว้สังเกตอาการ/รับไว้รักษา) จากอุบัติเหตุขนส่ง ซึ่งได้รับรายงานข้อมูลการบาดเจ็บจากโรงพยาบาลมหาราช และโรงพยาบาลศูนย์ ที่เป็นเครือข่ายเฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรงระดับชาติ 23 แห่ง รอบ 6 เดือนแรก (มกราคม - มิถุนายน) ปี พ.ศ. 2545 และ 2546 มีจำนวนผู้บาดเจ็บรุนแรงที่เป็นผู้ใช้จักรยานยนต์ทั้งสิ้น 21,246 และ 22,543 คน ตามลำดับ ซึ่งเพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 6

การใช้หมวกนิรภัยในผู้บาดเจ็บ

สัดส่วนการไม่สวมหมวกนิรภัยในผู้ขับขี่และผู้โดยสารรถจักรยานยนต์ ที่บาดเจ็บรุนแรง รอบ 6 เดือนแรก ปี พ.ศ. 2546 ลดลงจาก ปี พ.ศ. 2545 โดยในผู้ขับขี่ไม่ใช้หมวกนิรภัยลดลงจากร้อยละ 91 เป็นร้อยละ 89 ผู้โดยสารที่ไม่ใช้หมวกนิรภัยลดลงจากร้อยละ 97 เป็นร้อยละ 96

ตารางแสดงลักษณะทั่วไป การใช้หมวกนิรภัย และการเสียชีวิต ของผู้ใช้รถจักรยานยนต์ที่ได้รับบาดเจ็บรุนแรง เปรียบเทียบ 6 เดือนแรก ปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546

	ปี พ.ศ.2545	ปี พ.ศ.2546	เพิ่ม (%) (95% CI*)		p - value
จำนวนผู้บาดเจ็บ (คน)	21,246	22,543	6.1	(5.8-6.4)	
เพศชาย (%)	71	70			
อาชีพ (%)					
- แรงงาน	30	35			
- นักเรียน/นักศึกษา	22	22			
- ทำสวนทำนาทำไร่	16	13			
- พนักงานบริษัท	3	4			
- ค้าขาย	3	3			
- อื่นๆ	25	22			
รวม	100	100			
ประเภทผู้บาดเจ็บ (คน)					
- ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์	16,739	17,753	6.1	(5.7-6.4)	
- ผู้โดยสารรถจักรยานยนต์	4,507	4,790	6.3	(5.6-7.0)	
การไม่ใช้หมวกนิรภัย (%)					
- ผู้ขับขี่	90.9	88.6	-2.3	((-2.9)-(-1.6))	<0.001
- ผู้โดยสาร	97.0	96.4	-0.6	((-1.3)-0.1)	0.10
การเสียชีวิต	1,169 (100)	1,246 (100)	6.6	(5.2-8.2)	
- ก่อนถึงโรงพยาบาล	169 (14.46)	178 (14.28)			0.46
- ที่ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน	86 (7.36)	109 (8.75)			
- หลังรับไว้รักษา	914 (78.18)	959 (76.97)			

*CI = confidence interval

แหล่งข้อมูล : 23 โรงพยาบาลเครือข่ายที่เฝ้าระวังการบาดเจ็บรุนแรงระดับชาติ สำนักกระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค

การบาดเจ็บในผู้ขับขี่และผู้โดยสารที่ไม่ใช้หมวกนิรภัย

ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ไม่ใช้หมวกนิรภัย รอบ 6 เดือนแรก ปี พ.ศ. 2546 มีร้อยละการไม่ใช้หมวกลดลงเล็กน้อย ประมาณร้อยละ 2 ลักษณะทางระบาดวิทยาทั้ง 2 รอบใกล้เคียงกัน คือ เพศชายมีอัตราการบาดเจ็บ สูงกว่าเพศหญิง ประมาณ 5 เท่า อายุ 15 - 29 ปี บาดเจ็บสูงสุดและมีสัดส่วนเท่ากับ ร้อยละ 56 ของผู้บาดเจ็บทุกกลุ่มอายุ อาชีพผู้ใช้แรงงาน บาดเจ็บสูงกว่าอาชีพอื่น รองลงมาเป็นนักเรียน/นักศึกษา ทำสวน ทำนา ทำไร่

ผู้โดยสารรถจักรยานยนต์ที่ไม่ใช้หมวกนิรภัย รอบ 6 เดือนแรก ปี พ.ศ. 2546 มีร้อยละการไม่ใช้ลดลงน้อยมาก ประมาณร้อยละ 0.6 ลักษณะทางระบาดวิทยาทั้ง 2 รอบ ที่ใกล้เคียงกันคือ เพศชายมีอัตราการบาดเจ็บสูงกว่าเพศหญิงประมาณ 1.2 เท่า อาชีพนักเรียน/นักศึกษา บาดเจ็บสูงสุด สำหรับอายุที่บาดเจ็บสูงสุด ปี พ.ศ. 2546 คือ อายุ 10 - 29 ปี และปี พ.ศ. 2545 คือ 10 - 24 ปี

การใช้หมวกนิรภัยในกลุ่มผู้เสียชีวิต

ผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่ไม่สวมหมวกนิรภัย โดยในกลุ่มผู้ขับขี่ที่เสียชีวิตนั้น พบว่า ไม่ได้สวมหมวกนิรภัยประมาณร้อยละ 94 ส่วนผู้โดยสารที่เสียชีวิตเกือบทุกคนไม่ได้สวมหมวกนิรภัย ร้อยละ 99 ข้อมูลทั้งสองปีไม่แตกต่างกัน

การเสียชีวิตในผู้ขับขี่และผู้โดยสารที่ไม่ใช้หมวกนิรภัย

ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ไม่ใช้หมวกนิรภัยและเสียชีวิต รอบ 6 เดือนแรกปี พ.ศ. 2546 มีจำนวน 962 คน จำแนกเป็น เสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล 138 คน เสียชีวิตที่ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน 81 คน และเสียชีวิตหลังรับไว้รักษา 743 คน ในปี พ.ศ.2545 มีจำนวน 921 คน จำแนกเป็น เสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล 130 คน เสียชีวิตที่ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน 66 คน และเสียชีวิตหลังรับไว้รักษา 725 คน สำหรับผู้โดยสารรถจักรยานยนต์ที่ไม่ใช้หมวกนิรภัยมีจำนวนการเสียชีวิตทุกประเภท ใน พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546 ใกล้เคียงกัน

ลักษณะทางระบาดวิทยาในกลุ่มผู้ขับขี่ที่เสียชีวิตในรอบ 6 เดือนแรก ปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546 ใกล้เคียงกันคือ เพศชายมากกว่าเพศหญิงประมาณ 8 - 10 เท่า พบมากอายุ 15 - 29 ปี อาชีพผู้ใช้แรงงาน พบสูงเดือนมีนาคม ที่แตกต่างกัน

คือ ปี พ.ศ. 2545 มีผู้เสียชีวิตมากในเดือนมกราคมและเมษายน ในปี พ.ศ.2546 เป็นเดือนเมษายน

ลักษณะทางระบาดวิทยาในกลุ่มผู้โดยสารที่เสียชีวิตในรอบ 6 เดือนแรก ปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546 ค่อนข้างใกล้เคียงกัน คือ เพศชายมากกว่าเพศหญิงประมาณ 1.2 เท่า อายุ 15 - 29 ปี อาชีพนักเรียน/นักศึกษา เดือนมีนาคมเสียชีวิตสูงสุดใน ปี พ.ศ. 2545

ข้อสังเกต อาชีพที่พบมากในกลุ่มผู้ขับขี่ที่บาดเจ็บและเสียชีวิต คือ ผู้ใช้แรงงาน แต่ในกลุ่มผู้โดยสารที่บาดเจ็บ และเสียชีวิต คือ นักเรียน/นักศึกษา

ข้อเสนอแนะ จากข้อมูลการไม่ใช้หมวกนิรภัยในผู้ขับขี่ และผู้โดยสารรถจักรยานยนต์ ยังคงมีการไม่ใช้หมวกนิรภัยสูง ลักษณะทางระบาดวิทยาไม่เปลี่ยนแปลง การบังคับใช้กฎหมายการใช้หมวกนิรภัยควรดำเนินการอย่างจริงจังตลอดทั้งปี ไม่ควรมุ่งเน้นเฉพาะช่วงเทศกาลสำคัญเท่านั้น นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรหาวิธีการให้ผู้ใช้และผู้โดยสารรถจักรยานยนต์ ปรับพฤติกรรม และใช้หมวกนิรภัยในการขับขี่ทุกครั้ง

รวบรวมและวิเคราะห์โดย วนัสสนันท์ รุจิวิวัฒน์ และนพ.เจตสรร นามวาท

กลุ่มงานระบาดวิทยาโรคไม่ติดต่อและสิ่งแวดล้อม สำนักโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค พฤศจิกายน 2546

จากข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บรอบ 6 เดือนแรก (เดือนมกราคม - มิถุนายน) ปี พ.ศ. 2545 และ 2546 โรงพยาบาลเครือข่ายเฝ้าระวังระดับชาติ จำนวน 23 แห่ง มีจำนวนผู้ขับขี่ยานพาหนะที่บาดเจ็บรุนแรง ได้แก่ เสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล เสียชีวิตที่ห้องฉุกเฉิน หรือ รับไว้สังเกต/นอนรักษา จำนวน 18,906 คน ในปี พ.ศ. 2545 และ 21,419 คนในปี พ.ศ. 2546 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 13 โดยมีลักษณะทางระบาดวิทยา ทั้ง ปี พ.ศ. 2545 และ 2546 ที่ใกล้เคียงกันคือ เพศชายมีอัตราการเสียชีวิตสูงกว่าเพศหญิง อาชีพที่พบมากที่สุดคือ ผู้ใช้แรงงาน และยานพาหนะของผู้บาดเจ็บที่พบสูงสุดคือ จักรยานยนต์ พบผู้ดื่มแอลกอฮอล์มากในเดือนเมษายน กลุ่มอายุที่บาดเจ็บสูงคือ 15 - 29 ปี โดยที่ ปี พ.ศ.2546 มีผู้เสียชีวิตที่มีอายุน้อยกว่า 19 ปีเพิ่มมากขึ้น

การดื่มแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่ยานพาหนะทุกประเภทที่บาดเจ็บรุนแรง

สัดส่วนผู้ขับขี่พาหนะทุกประเภทที่ใช้แอลกอฮอล์ก่อนขับขี่และบาดเจ็บรอบ 6 เดือนแรก ปี พ.ศ. 2545 และ 2546 เพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ 42.4 ของ ปี พ.ศ.2545 อย่างชัดเจน

การบาดเจ็บในผู้ขับขี่ที่ใช้แอลกอฮอล์ก่อนขับขี่

ผู้ขับขี่พาหนะทุกประเภท รอบ 6 เดือนแรก ปี พ.ศ. 2546 มีร้อยละการใช้แอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4 ลักษณะทางระบาดวิทยาทั้ง 2 รอบใกล้เคียงกัน คือ เพศชายมีอัตราการบาดเจ็บมากกว่าหญิง ประมาณ 30 เท่า อายุ 15 - 29 ปี บาดเจ็บสูงสุดสัดส่วน ร้อยละ 53 - 55 ของทุกกลุ่มอายุ อาชีพผู้ใช้แรงงาน สูงกว่าอาชีพอื่น รองลงมาเป็น อาชีพทำสวน ทำนา ทำไร่ จักรยานยนต์ เป็นพาหนะของผู้ขับขี่ที่ดื่มแอลกอฮอล์และบาดเจ็บสูงสุด รองลงมาเป็นรถปิ๊กอัพหรือรถตู้ รถจักรยาน และสามล้อ จำแนกตามรายเดือน พบการบาดเจ็บสูงในเดือนเมษายน เป็นที่น่าสังเกตว่าอาชีพผู้ใช้แรงงานและอาชีพนักเรียน/นักศึกษา มีแนวโน้มบาดเจ็บสูงขึ้น

แอลกอฮอล์ในผู้เสียชีวิต

สัดส่วนผู้ขับขี่พาหนะทุกประเภทที่ใช้แอลกอฮอล์ก่อนขับขี่และเสียชีวิต รอบ 6 เดือนแรก ปี พ.ศ. 2546 เพิ่มขึ้นจาก ปี พ.ศ. 2545 อย่างชัดเจน โดยปี พ.ศ. 2546 ร้อยละ 47 และปี พ.ศ. 2545 ร้อยละ 45

การเสียชีวิตในผู้ขับขี่ที่ใช้แอลกอฮอล์ก่อนขับขี่

ผู้ขับขี่พาหนะทุกประเภทและเสียชีวิต รอบ 6 เดือนแรก ปี พ.ศ. 2546 มีร้อยละการใช้แอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 มีจำนวน 562 คน จำแนกเป็น เสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล 55 คน เสียชีวิตที่ห้องฉุกเฉิน 41 คน และเสียชีวิตหลังรับไว้รักษา 466 คน ปี พ.ศ. 2545 มีจำนวน 442 คน จำแนกเป็น เสียชีวิตก่อนถึงโรงพยาบาล 45 คน เสียชีวิตที่ห้องฉุกเฉิน 17 คน และเสียชีวิตหลังรับไว้รักษา 380 คน

สรุปและข้อเสนอแนะ

ผู้ขับขี่ยานพาหนะที่บาดเจ็บ ปี พ.ศ. 2546 ยังคงมีลักษณะทางระบาดวิทยาเช่นเดียวกับ ปี พ.ศ. 2545 ปัญหาการใช้แอลกอฮอล์ก่อนขับขี่พาหนะทุกประเภทมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในผู้ใช้รถจักรยานยนต์ ควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ นอกจากนี้มาตรการที่ควรดำเนินการเพิ่มขึ้นคือ การจัดระเบียบสถานที่ซื้อขายแอลกอฮอล์ อย่างเคร่งครัด